

Z a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 15. Zettortdeenâ 13tâ April 1844.

• Ne eezell naudu sewim par Deewu.

(Skattees Nr. 14.)

Winsch to pee sawas smuffas gaspachas ne atradde, fo tas pee tahs bija zerreis atrast. Winna sawam fungam dewe skaidri saprast, ka ta neds winnu mihlo neds gohda, un ka ta winnu tiklai, ka sawu naudas walbineeku turroht, kam peenahkoht tur aismakast, kur winna zaur sawu lepnibu un besdeewibu bija ischkehrdejufi. Ittin retti winna tam tad kahbus labbus wahrdirus dewe un mihligu waigu rahdija, kad ta winna firbi us leelahm naudas schkehrdeschanahm gribbeja pahrrunnast. Nekad tam meeriga un preeziga stundina ne bija, kad winsch ar tahs weens pats bija mahjas. Katrs lischkis, kas winnai neekus teize, un ar gluddeem wahrdeem peeglaudijahs, tai bija mihlaks, ka winnas paschas laulaks draugs. Tas zittadi ne warreja buht, ka wiss tas, fo muhsu labbais Nisklahws bija fadsihwojis, nekahdas preekus tam ne nesse, bet tam dauds behdas un raises darrija. Ittin ihpaschi tas nosfumme, kad tam waijadseja sawa ahdas tarba, kas jaw labbi bija noplakufi grabht. Ta tam atgahdaja, ka drihs ohtru reisi buhs jaeet winna kehniu apmekleht. Winsch katra deena labbi nomannija, ka tas sawu taggadeju dsihwibas kahrtu wairs ilgi ne warreschoht west, arridsan tad ne, kad tam tas labbais wezzitis wehl weenreis winna ahdas tarbu tapatt baggatigi pilbitu, ka pirmu reisi. Winsch nu atsinne, ja arridsan lihds nahwes stundinu taplihtedams un schkehrsdams warretu dsihwoht, ka tahda dsihwe tam tahdus preekus ne atnestu, ka tas papreefschu bija dohmajis.

Zee wahrdi, fo tas labbais wezzitis tam zittkahrt bija fazzijis, maisa ihstu laimi ne warroht eebahst un us mahjahm pahrneht, ka akmins winnam

daudskahrt us firbi kritte, un winsch dascha kluffa brihtina atsinne ka tas wezzitis pateefigus wahrduhs bij runnajas. Winsch ne sinnaja us kahdu wihsi no tahs straumes ar gohdu tikt ahra, kur winsch zaur sawu neapdohmibu bija eeslihdsis eefschâ. Winsch labbi sinnaja, ka winna gaspachai zittada dsihwibas kahrtu ne patifsees usnemt, un ka winsch pee tahs neweenu meerigu stundinu wairs ne fadsihwohs, ja winsch eesahks to negantu un traftu schkehrdeschanu ar gwalti sawalbiht, un sahtigaku un prahtigaku dsihwofschanu eesahkt. Winsch tadeht apnehmahs sawas dohmas sawai gaspachai sinnamas darriht, un dohmaja, ja ta us ne kahdu wihsi sawu dsihwofschanu ne gribbehs pahrwehrt, un tam wairs nekahdu mihlestibu ne parahdihhs, no tahs ar labbu atschfirtees lai makfatu zif makfadams.

Kahda wakkara winsch pee tahs kambari eegahje eefschâ, un tai no firdsibbena wiffas sawas dohmas isteize. Winsch winnai fazzija: mums waijaga mihla seewina muhsu dsihwofschanu zittadi eetaifht, jo pee tahs taggadejas mehhs ne warram wairs ilgaki palikt, ja mehhs ne gribbam leela nabbadsiba un tufschiba eekrist eefschâ. Es esmu baggats bijis; bet muhsu breefmiga un neprahtiga schkehrdeschana irr wissu mannu mantu isnihzinajufi. Es tew gribbu to pateesibu teikt, ka es muhsu taggadeju dsihwofschanu, kad mannim arridsan manta deesgan buhtu, wairs ilgaki ne warru eeredseht. Es tais weesibas firdsmeeru, fo manna dwehsele kahro, un kas zilweka leelaka laime irr ne warru atrast. Es ne warru isturreht katru deenu ta bes nekahda darba pawaddiht. Schis gekkigs weefu trohkfnis pawiffam nokauj dwehseli, un atneimm ihstus firdspreekus. Es pawiffam tahdu dsihwibas darbu un eefsch dserschanas un tahdas gekkigas tehrseshanas un trohkfna ne esmu eeraddis, un

un es skaidri nomannu, ka es to arridsan nekad wairs ne eeraddischi. Mannim gan schehl irr tewim mihsa seewina to teift, ka muhsu besprah-tiga schkehrdeschana mums wairs naw dauds mantas astahjust, es dohmaju, par to masum-tiau, kas mums wehl irr atlizzees, kahdu masu muischianu pirktees, fur mehs tahli no schi negan-ta trohksna, sawas deeninas ar labbeem darbeem parawaddidami sawus behrnus, ja Deews mums kahdus dahwinahs pareisi warrefin isaudsinacht. Schi prah-tiga walloda buhtu patru labbaku see-wu eepreezinajusi, bet ta scho nebehdteezi ko Ni-klahws few par laulatu draudseni bija nehmis, ta aisfaininoja, ka ta papreekschu eesahze pilna rih-klé kauft un raudaht, un tad sawu mutti us to atdarriht sawu laulatu draugu gahniht un lah-deht. Ra tu deedelneeks drihkssteji, ta schi sauze, ta ka tai seekalás no muttes lehze ahrá, pehz tah-das feewisshkas rohkas tihsoht, kahda es esmu? Ja es tewi ne buhtu par til baggatu turrejusi, un dohmajusi, ka tu manni, manná kahrtá deesgan labbi, ta ka klahjahs warrefi apgahdaht, tad es tam beskaunigam prezzineekam gan buhtu durwis rahdijuse! Woi schi dsihwe, fo mehs effam libbs schim wedduschi tewim ne patisht? Es to gribbu tizzeht, ka tu tahdu augstu kauschu dsihwi ne effi eeraddis. Tu warrbuht kahds nabbags deedel-neeks, un pasales tekkulis effi bijis, kas par ne-laini kahdu reekuschu naudas dabbusis, un nu ihfu laizinu, ka kahds baggats wihrs israhdi-jees, manni libbs ar fewi nelainé un pasuschaná gribbi eeraut eekschá. Ak wai man, kahda neprah-tneeze es esmu bijusi, liffusees no tewim tahda wiltineeka apmahniht! Ak! kas mannas azzis to reis bija aissehjis, un kas toreis manni bij apstah-jis! Es tewi jaw tuhlin pee tawas basnizas tek-faschanas warreju nomanniht, ka tu effi semm-neeks un nemahzihts zilweks! Woi tu luppats, tu blehdi, tu pintiki un sagli manni par semm-neezi, un semnes razeju gribbi pataisht? Woi tu man subtsifi gohwis flaukt? Woi mannim buhs sweestu un feerus us tirgu nest? Woi tu manni subtsifi dahrsá raweht, un no kahpohsteem fukkainus un tahrpus nolassiht? Es jaw esmu no feshpadesnita muischneeku auguma, un zil

barohni un brishwungi jaw naw pehz manni prez-zedami pawelti puhlejuschees? Es tewim mihs-tais fuhdu siffeni no wiffas firds par tawahm dohmahm pateizohs! Labbak es gribbu wihsna glahses weeta glahsi schurku sahles dsert, ne ka tahdu negantu neewaschanu zeeft! — Tohs wahrduus beiguse ta pluhze fewim mattus no gal-was ahrá, un ka ahrprah-tiga blaudama us grih-du wahrtijahs. Niklahws winnas bahrsibu red-sjedams, ka apreibis stahweja, un nu wiffu sa-wu leelu nelaini nomannija, fo winsch ar tahs dusinupuhzes fewim bija usfrahwees wirsi. Winsch ahtri pahrdohmaja, ka no tahs tift wal-lá, un ka sawu ohtru naudas tarbu, fo tas no semnes kehina dohmaja pilnu dabbuht, tahlu no tahs eeksch gohda un meera warretu tehreht. Winsch beidsiht fazzija: Es tew gribbu manni namnu ar wiffu to, kas pee ta peederr un wiffu manni naudu atdoht, ja tu no muhsu laulibas gribbi atschkirtees. Winna schohs wahrduus ar abbahm austin preezigi sanehme, zerredama sa-wu eerastu dsihwi wehl kahdu laifu ta west, un pa tam zittu kahdu labbaku un gudraku laulatu draugu dabbuht. Winnu abbu wehleschanahs bija drihs skaidribá, ar melnu us baltu saraksti-tas, un zeeniga gaspascha sawam zittkahrtigam kungam wiffas kabbatas undrehbes ismekleja, ka tas ar masu zella naudu pee miglaina fumscha nakts laika ar tufschu ahdas tarbu us mugguru zaur pilfata wahrteem isgahje ahrá. Winsch no wiffas firds par to preezjahs, ka tas ar wesselu ahdu un mugguru no tahs breefnigas kibbeles bija fluis wallam. Swehti apnehmees to ohtru nastu un frakti, fo winsch no Urmeleka dabbus gudraki walkaht, tad ar knascheem leeleem soh-teem us sawu wezzu mescha-pilli steidsahs fur wis-sa minna zerriba stahweja.

Tas zelsch us to wezzu pohsta weetu gahje garr kahdu basnizu garram. Tanni, tadeht ka sweht-deená preeksch maltites laika bija, mahzitaja balsi dsirdeja atskannam. Niklahws taggad behdas zeehts, labbprahht wehlejahs kahdu swehtu wahrdinu sawá firdi eespeest-eekschá. Patlabban winsch pee pascha spreddika frehlla bija nonahzis, kad mahzitajs no swehta garra aisgrahbts, tohs

wahrdus fo swehtais apustuls Pahwils Timo-
teum bija rakstijis, ar stipru un spehzigu balsi
fawai mahzibai par pamattu lizzis, lassija: „Bet
tee, kas gribb baggati tapr, tee kriht kahr-
dinaschanâ un walgâ, un dauds besprah-
tigâs un faitigâs eekahroschanâs, kas tohs
zilwekus gahsch famaitaschanâ un pasu-
schanâ. Schee wahrdi, kas drebbedami no
augsta basnizas welwa tâ kâ voididami muhsu
Niklahwam atskanneja, tee tam ittin ihpaschi
pee firdsweetas kahrâs klahr talabb ka tahs
jaw daudskahrt no sawa mihsa wezza tehwa
bija dsirdejis. Un kad tæs zeenijams Deewa
kalps ar spehzigu balsi un sayrattigahm mahzi-
bahm eefahze wiffas tahs kahrinaschanâs un
sahntana walguß isstahstiht, us kahdu wihsî tas
elles swehrs tohs zilweka behruß, kas negausigi
pehz mantahm dsennahs eegahsch famaitaschanâ
un pasuschanâ eekschâ, un kad wehl mahzitajs
sawu mahzibu ar darrigahm Bibleles pantinahm
apstivrinaja, tad schim gekkigam jauneklîm auksti
un karsti garr mugguru aisskrehje garram.
Winsch tik fo spreddifa gallu warreja sagaidiht,
un tad steidsahs firdi fatreektß drihs no teem sweh-
teem muhreem ahra, un gribbeja kohschâ pawaf-
saras saulitê sawas grubtas dohmas no prahta
isdsiht ahra. Winnu tatschu wehl stiprß ehrgelu
balsß un draudses dseedaschana no basnizas ar
scho dseesmu no wezzas dseesmu gramatas num-
mer 678 ahra pawaddija:

Al kaut tai pasaulei, Kas Deewa wahrdu
smeij, Kas dsennahs ween pehz mantas Un kah-
ribas negantas, Tas pehdigs gals drihs buhtu!
Tad Deews ne sinahdehts kluhtu.

Gan winnai sazzihstas, Ka tai no blehdi-
bas, Un lepnibas buhs greestees, Pee Deewa
baußleem speestees Un kahrumeem ne klausiht,
Us Deewa wahrdeem raudsiht.

Niklahws tatschu few atkal drihs ar tahm doh-
mahm apmeerinajahs, ka winsch ne us kahdu
blehdigu wihsî pehz mantas ne dsennotees, jo
winsch jaw neweenam ne dohmajohr winna man-
tu wiit un sagt; bet ka winsch to ar pateizibu
gribboht prettim nemt, fo tam tas lohti baggats
semnes kehniensch no labbas firds dahwaschoht,

un winsch dohmaja, ka tas buhtu no winna lee-
la gekkiba, kad winsch to laimi, kas tam patte
no sewis dahwajahs ne nemtu un ne walkatu.
Winsch tadeht ittin meerigi sawu zellu gabje tah-
lafi, un drihs pee tahs weetas nonahze, us fur-
ren winsch staigaja. Winsch tê wiffu wehl tâ-
patt kâ papreekschu atradde un ar sawa speeka
dselsa gallu, pee ta leela akmina fo winschweens
pats ne spehje nozelt, peesitte. Schis akmins us
to zaurumu bija uswelts, fur tahs rinkî greetas
treppes eefahzehs, kas semmê gabje eekschâ.
Tublin to akmini kahda stipraka rohka no eeksch-
pusses us weenu pussi nogrubde. Weens semnes
zilweks kas kâ durwju fargß schê stahweja, is-
klauschinaja ta reisneeka prahtu, un dsirdejis, ka
schis ar paschu kehniinu labbpraht gribboht run-
naht, winsch to par tahm pasihstamahm trep-
pehm wedde leijs. No appafschas lihds augschu
atkal atskanneja tas trohksnis no teem muddigeem
strabdnceem.

Tas semnes kehniensch muhsu Niklahwu pa-
smeedamees fanehme. Jaw tâ dohmaju, tâ winsch
sazzija, eekam schis wehl nekahdu wahrdinu ne
bija runnajs, kâ tu atkal drihs atnahstî, jo tas
sakkams wahrds ne mello. Kâ nahzis tâ gahjis.
Bet nu lai buht, stahsti, ka tu effi to leelu man-
tu, fo es tewim biju dahwinajs, tik ahtri pah-
laidis, un falki mannim taisnibu, woi tu to wal-
kajohr arri effi pehz firdswehleschanas laimigs un
preezigs bijis. Ne slehpy mannim neko; jo kad
tu arridsan slitti buhtu darrijis, tad es arri ne
dohmaju, mannu apsohlitu wahrdu atraut, ka
es tewim wehl weenreis sawu ahdas tarbu gribbu
pildiht. Tik jaw tahs naudas labbad tu pateeffi
bubstî pee mannis atkal atnahzis. Jo mannu
labbu mahzibu deht, ar fo es tewi pirmu reis
gribbeju pamahziht, un ar fo es tewim pateeffi
buhtu labbaki palihdschis, ne kâ ar mannahm
mantahm, scho mahzibu labbad tikkeni schê ne
effi atnahzis. Mannim jaw pirmâ reije tâ is-
rahdijahs, ka tew mannas mahzibas bija pa-
welts, un tawa tatscha ahdas tarba, fo es tewim
us mugguru eeraugu irr leezimeeks, ka tu mannu
mahzibu deht ne effi schê atnahzis. Bet nekaisch
ne neeka, warr atnahst laiks un brihdis kad tu

tahs warrest walkaht! Nu tad klausees! —
 Tas laifs, zeenigs fehninsch, Deewam schehl!
 jaw irr atnahzis, Niflahws tam muttigam wez-
 zitim atbildeja. Kaut juhfu padohmu buhtu lab-
 baki klauffijs, tad mannim ne buhtu bijis waija-
 dsigs juhs atkal ar mannu luhgfschanu apgruhti-
 naht. Bet palaujatees us mannu wahrdu, es
 taggad gribbu gudraks buht, kad juhs tif wehl
 scho weenu weenigu reisi gribbetut tif schehligi
 buht, man atkal sawas swehtitas rohznas pa-
 sneegt. Winsch wiffas sawas gekkibas un wiffu,
 kas tam bija notizzees ar skaidreem un pateeff-
 geem wahrdeem isstahstijis, ar weenu wiffu lau-
 numu us sawu gekkigu gaspaschu greese. Winsch
 ar to wehl leelijahs, ka winsch ar sawu mantu
 beigahm no sawas gaspaschas ar gohdu bij at-
 schfihrees. Winsch apleezinaja, ka winsch tanni
 dsihwes kahrtâ bes darba naw tohs preekus bau-
 dijis, fo winsch ar to mantu dohmajis fadsih-
 woht. Weidsiht winsch nodeewajahs, no scha-
 laika zaur skahdi gudraks tizzis, sawu dsihwi ittin
 zittabi eesahkt, kad winsch tikkai wehl ta laimigs
 buhtu, no semmes fehnina sawai laimei stuhra
 afmini dabbuht.

Tas wezzitis schaubigs galwu frattidams at-
 bildeja: Kad tu, mans dehl pateeffi buhtu gu-
 draks palizzis, tad tu ne buhtu atkal ar scho luhg-
 fschanu pee mannis atnahzis. Tu effi jauns un
 wessels, un prohti sawu ammatu, un wiffâ pa-
 faulê tew irr brihw eet tawu laimi mekleht. Ra-
 pehz tu patâ ne gribbi ar saweem rohku darbeem
 tawu maifi pelniht, un kapehz ar weenu wehl
 palaujees us sawahm gekkigahm dohmahm, ka
 pilna kasse ar naudu ween tas weenigs laimes
 pamats irr? Woi tu ne redsi ka ta pirma meh-
 ginaschana tew naw ne kahduis anglus nessufi?
 Tizzi mannam wahrdam, atstahj tawu ahdas
 tarbu scheitan, un eij atpakkal pee zilwekeem,
 un nemm ehweli un ahmaru atkal tawâs rohfas,
 luhds Deewu un strahda tikkufchi, eij katru
 swehtdeenu us basuizu, un pelni tais feschas

deenâs tawâ ammatu-istabâ, sawu maifi ar
 sweedreem waigâ, un tu redsefi, ka tu ta wairaf
 meeru un gohdu atraddisi, ne kâ, kad katru dee-
 nu us taweem flinkeem sahneem gullefi, dserfi un
 plihtesi, un, kad tu no lischkeem un mulka zil-
 wekeem tikki flawehts. Woi irr tawâs gohdigs
 tehws, fo es labbi pasihstu, par sawu kahrtu
 un par sawahm gruhtibahm jel kahdu reisi schehlo-
 jees? Woi winnam irr kahdu reisi sawâ dsih-
 wofchanâ kas peetruhjis? Woi winsch ne irr
 ar weenu preezigs un meerigs bijis, un no wis-
 seem birgeleem un teefas kungeem tanni pilfatina
 gohdâ turrehts? Kas irr tawu prahdu us tah-
 dahm neezigahm leetahm usskubbinajis, ka tu
 gribbi us wiffadu wihfi bes publina baggats
 buht?

(Zurplikkam wairaf.)

Teefas fluddinaschana s.

Us pawehleschanu tahs Reiserifkas Majesteetes,
 ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstâ ic. ic. ic.,
 tohp no Paplakkas pagasta teefas wiffi parradu deweji
 ta lihdsichinniga Paplakkas saimneeka Gailfschu Mahr-
 tin Lutter, par kurra mantu inventariuma un maga-
 sines truhkuma un zittu parradu dehl konkurse spree-
 sta, usaizinati, ar sawahm prassischanaahm 2 mehne-
 schu starpâ pee schihâ pagasta teefas peeteiktees, un
 saganibht, fo teefa pehz liffumeem spreedihâ. Pap-
 lakkâ, tai 15tâ Merz 1844.

(L. S.) ††† Sprohge Girt, pagasta wezzafais.
 (Nr. 19.) C. Rôblitz, pagasta-teefas sribweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischa-
 nas pee ta Ugables Zehzu saimneeka Uldriff Kalnin
 buhtu, kas sawas mahias inventariuma truhkuma
 un magasines parradu dehl atdewis, un pahr kurra
 mantu konkurse spreessta, tohp usaizinati, pee saude-
 schanas sawas teefas wiffwehlat lihds 27tu Mei
 s. g. pee Ugables pagasta teefas peeteiktees. Ugob-
 les pagasta teefa, tai 3schâ April 1844.

(L. S.) ††† Mattihâ Rumfalu, pagasta wezz.
 (Nr. 26.) Freiberg, pagasta teefas sribweris.

Brihw drikkelt.

No. juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffed: Waldischanas-raths A. Beitler.
 No. 133.